

Bruxelles, den 13.6.2018
COM(2018) 470 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD OG RÅDET**

Femtende statusrapport om indførelsen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion

[...]

DA

DA

I. INDLEDNING

Dette er den femtende statusrapport om indførelsen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion, som beskriver udviklingen i to hovedsøjler: bekæmpelse af terrorisme og organiseret kriminalitet og de midler, der støtter dem, og styrkelse af vores forsvar og opbygning af modstandsdygtighed over for disse trusler.

I kølvandet på nervegasangrebet i Salisbury slog Det Europæiske Råd¹ i marts 2018 fast, at EU skal "styrke sin **modstandsdygtighed over for kemisk, biologisk, radiologisk og nukleart relaterede risici**, herunder gennem tættere samarbejde mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater samt NATO". Det opfordrede Kommissionen og den højtstående repræsentant til at gå videre med dette arbejde og orientere om fremskridt på Det Europæiske Råds møde i juni 2018. Nærværende statusrapport er del af reaktionen på denne opfordring sammen med en fælles meddelelse² om øget modstandsdygtighed og forbedrede kapaciteter til håndtering af hybride trusler og en fælles rapport³ om gennemførelsen af den fælles ramme for imødegåelse af hybride trusler i perioden juli 2017-juni 2018. Den gør status og fremlægger de næste skridt i gennemførelsen af handlingsplanen fra oktober 2017⁴, hvis mål er at styrke beredskabet over for kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare sikkerhedsrisici. Som del af sikkerhedsunionens foranstaltninger til bedre beskyttelse og modstandsdygtighed over for terrorisme følger handlingsplanen en præventiv tilgang baseret på det rationale, at trusler fra kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare stoffer er risici med lav sandsynlighed, men med alvorlige og varige konsekvenser i tilfælde af et angreb. Imidlertid viser angrebet i Salisbury såvel som den voksende bekymring for terroristers interesse i og evne til at anvende sådanne stoffer både i og uden for EU⁵, at den trussel, som kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare materialer udgør, er reel. Det understreger yderligere det akutte behov for en fuldstændig gennemførelse af handlingsplanen med fornyet fokus på kemiske trusler.

Rapporten gør ligeledes status over fjernelsen af **terrorrelateret onlineindhold** i forlængelse af Kommissionens henstilling fra marts 2018⁶ såvel som Kommissionens næste skridt vedrørende **forebyggelse af radikalisering** i forlængelse af den endelige rapport fra ekspertgruppen på højt plan om radikalisering. Angrebet i Liège den 29. maj 2018 satte atter fokus på vigtigheden af at bekæmpe radikalisering, idet gerningsmanden ifølge de belgiske myndigheder havde været i kontakt med radikaliserede personer. I denne rapport indkredses der ligeledes en række tiltag til forbedring af **jernbanepassagerers sikkerhed**. Endelig gør rapporten status over gennemførelsen af andre prioriterede foranstaltninger, navnlig **interoperabilitet mellem informationssystemer**, hvor to ændringsforslag, som Kommissionen har vedtaget sammen med denne rapport, vil gøre det muligt for Europa-Parlamentet og Rådet at nå til enighed inden årets udgang. Rapporten gør desuden status over gennemførelsen af **direktivet om passagerlister**, hvis frist for gennemførelse var den 25. maj 2018, tiltag, der skal øge cybersikkerheden og bekæmpe finansiering af terrorisme, og den seneste udvikling inden for den eksterne sikkerhedsdimension.

---

¹ <http://www.consilium.europa.eu/media/33461/22-euco-final-conclusions-da.pdf>.

² JOIN(2018) 16 final af 12.6.2018.

³ JOIN(2018) 14 final af 12.6.2018.

⁴ COM(2017) 610 final af 18.10.2017.

⁵ Europol, Terrorism Situation and Trend report (TE-SAT) 2017, s. 16, der findes på adressen: www.europol.europa.eu/sites/default/files/documents/tesat2017.pdf. Se ligeledes udtalelser fra generaldirektøren for Organisationen for Forbud mod Kemiske Våben: www.globaltimes.cn/content/1044644.shtml.

⁶ C(2018) 1177 final af 1.3.2018.

Kommissionens **forslag til den flerårige finansielle ramme (2021-2027)**, "Et moderne budget for en Europæisk Union, der beskytter, styrker og forsvaret"⁷, afspejler også, at nye sikkerhedstrusler kræver ny respons, og understreger, at sikkerhed har en iboende grænseoverskridende og tværsektoriel dimension, hvorfor en stærk, koordineret EU-reaktion er påkrævet. Kommissionen foreslår at øge midlerne til intern sikkerhed med en faktor 1,8 sammenlignet med indeværende periode (2014-2020). De elementer, der skal imødegå de nye sikkerhedsudfordringer, er fastsat i de forskellige sektorspecifikke forslag, der er fremlagt som del af den flerårige finansielle ramme.

II. ØGET BEREDSKAB OVER FOR KEMISKE, BIOLOGISKE, RADIOLOGISKE OG NUKLEARE SIKKERHEDSRISICI

1. Fremskridt i gennemførelsen af handlingsplanen

Kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare (CBRN) sikkerhedstrusler er komplekse og kan udvikle sig hurtigt, hvilket nervegasangrebet i Salisbury har vist. Terrororganisationer har ikke anvendt CBRN i Europa, men ifølge pålidelige kilder kan de have til hensigt at erhverve CBRN-materialer eller -våben og udvikle viden og kapacitet til at anvende dem. Handlingsplanen fra oktober 2017, som skal øge beredskabet over for kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare sikkerhedsrisici, blev fremlagt som respons på disse trusler og fokuserer på at samle ekspertise og kapaciteter på EU-niveau for at forbedre det operationelle beredskab i Unionen. Der er gjort **betydelige fremskridt** med hensyn til gennemførelsen af handlingsplanen, og der er truffet foranstaltninger på en række områder for at nå handlingsplanens fire målsætninger, nemlig at adgangen til CBRN-materialer vanskeliggøres, at beredskabet og indsatsen over for CBRN-sikkerhedshændelser gøres mere robust, at der etableres stærkere interne og eksterne forbindelser med centrale regionale og internationale EU-partnere på området CBRN-sikkerhed, og at viden om CBRN-risici udbygges.

For det første intensiverer Unionen som del af indsatsen for at vanskeliggøre adgangen til CBRN-materialer **toldmyndighedernes foranstaltninger med henblik på at forhindre ulovlig indførsel af CBRN-materialer**. Skibslastinformationssystemer er afgørende for at styrke overvågning og risikobaseret kontrol af de internationale forsyningskæder. Kommissionen foretager derfor en betydelig opdatering af systemet til forudgående fragtinformation og toldrisikoforvaltningssystemet ved at samle de eksisterende, løst forbundne nationale systemer i et integreret IT-system i stor målestok. Det nye system vil være centreret om det fælles handelsdataregister, der er i stand til at modtage bedre fragtinformationer af høj kvalitet i realtid. Det vil forbinde nationale toldmyndigheders risikovurderingssystemer. Det nye system vil være forbundet via tusindvis af andre parter, som er involveret i international logistik, såsom speditører, logistikleverandører eller postoperatører inden for alle transportformer, og som leverer værdifulde fragtinformationer til systemet, der ikke er tilgængelige i dag. Systemets formål er at dække hele spektret af toldrisici, herunder trusler fra CBRN-materialer.

For det andet øger medlemsstaterne — for så vidt angår øget beredskab og modstandsdygtighed — deres **kapacitet til at spore CBRN-materialer** for at hjælpe med at forebygge CBRN-angreb. Et konsortium af nationale eksperter har på Kommissionens initiativ foretaget en **analyse af manglerne ved sporingsudstyret** for ca. 70 forskellige typer CBRN-scenarier. Mangelanalyserapporten er blevet delt og drøftet med medlemsstaterne, fungerer som rettesnor for fremtidige forskningsbehov og gør det muligt for dem at træffe

---

⁷ COM(2018) 321 final af 2.5.2018.

informerede beslutninger om sporingsstrategier og træffe operationelle foranstaltninger til afhjælpning af de konstaterede mangler. Analysen viser også et klart behov for EU-dækkende tekniske standarder for sporingsudstyr. Kommissionen vil på grundlag af analyseresultaterne og ved brug af den rådgivende CBRN-gruppe⁸, der er nedsat i henhold til handlingsplanen, arbejde hen mod EU-dækkende standardisering af CBRN-sporingsudstyr. Medlemsstaterne bør desuden gøre status over lagre af vigtige medicinske modforanstaltninger og af laboratorie- og behandlingskapaciteter og andre kapaciteter. Kommissionen vil arbejde sammen med medlemsstaterne for regelmæssigt at kortlægge disse lagre i EU for at gøre det lettere og hurtigere at få adgang hertil i tilfælde af CBRN-angreb. Forberedelse og styring af konsekvenserne ved et CBRN-angreb kræver styrket samarbejde og koordinering mellem medlemsstaterne, herunder civilbeskyttelsesmyndigheder. EU-civilbeskyttelsesmekanismen kan her spille en vigtig rolle med det formål at styrke Europas samlede forberedelses- og reaktionskapacitet.

For det tredje understreger CBRN-handlingsplanen behovet for **tæt samarbejde med vigtige internationale partnere og organisationer**. Den 28.-29. juni 2018 vil Kommissionen i samarbejde med det amerikanske energiministerium afholde en EU-USA-workshop om sikkerheden ved radioaktive kilder. Kommissionen øger ligeledes institutionelle og samfundsmæssige kapaciteter vedrørende CBRN i partnerlande i det europæiske naboland. Derudover tager Unionen konkrete skridt til at udvikle et tættere **samarbejde med NATO** om CBRN, herunder om civilt beredskab. EU-repræsentanter har deltaget i en workshop arrangeret af NATO om civil-militært samarbejde som reaktion på et storstilet CBRN-terrorangreb. EU og NATO overvejer derudover at skabe et fælles oplysnings- og uddannelsesmodul vedrørende CBRN for beslutningstagere. EU bør desuden undersøge foranstaltninger, der skal sørge for efterlevelse af internationale regler og standarder vedrørende brugen af kemiske våben, herunder gennem en eventuel EU-sanktionsordning for kemiske våben. På transportsiden har Kommissionen og medlemsstaterne arbejdet sammen med internationale partnere om at styrke det europæiske luftfartssikkerhedssystemes beredskab over for CBRN-trusler. Dette arbejde har resulteret i en liste over tiltag til håndtering af CBRN-trusler mod luftfarten.

For det fjerde kræver en effektiv respons på CBRN-risici ekspertviden på alle niveauer, hvilket gør det afgørende at **samle og dele ekspertise**. Et eksempel på bedste praksis er det centraleuropæiske CBRN-E-uddannelsescenter⁹, der blev etableret i Budapest i 2016 af otte medlemsstater¹⁰. Dets mål er at dele, udvide og udbyde de første responsenheders CBRN-E-viden, -erfaringer og -færdigheder gennem uddannelse og øvelser. Desuden ser Kommissionen positivt på et projektforslag, der skal styrke dette samarbejde via oprettelsen af en mobil første responsenhed for CBRN-E/beskidte bomber, som kan sættes ind på anmodning i tilfælde af en CBRN-E-hændelse. Det **kriminaltekniske område** er et eksempel på behovet for at skabe fælles kapaciteter. Indsamling af beviser og behandling heraf i et kontamineret område er meget udfordrende og kræver specialiserede faciliteter. Kommissionens Fælles Forskningscenter arbejder på initiativer vedrørende nuklear sporingskapacitet med henblik på at dele specialiseret viden om relaterede kapaciteter. Baseret på resultaterne fra ovennævnte mangelanalyse arbejder Kommissionen også sammen

⁸ For at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne har Kommissionen nedsat den nye **rådgivende gruppe om CBRN-sikkerhed** bestående af nationale CBRN-sikkerhedskoordinatorer. Koordinatorerne fungerer som kontaktpunkter for Kommissionen i spørgsmål om CBRN i medlemsstaterne. Gruppen mødtes første gang i januar 2018 og træder sammen igen til juli 2018 for at drøfte udviklingen af CBRN-politikken på EU-niveau og koordinerer medlemsstaternes aktiviteter.

⁹ CBRN-E står for kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare produkter og sprængstoffer.

¹⁰ Tjekkiet, Tyskland, Kroatien, Ungarn, Østrig, Polen, Slovakiet og Slovenien.

med den rådgivende CBRN-gruppe om at identificere områder, hvor sporingskapaciteterne kan samles.

For det femte er **uddannelse og øvelser** måder, hvorpå ekspertise om CBRN-risici kan deles på effektiv vis. Inden for rammerne af det EU-finansierede projekt eNotice er der oprettet en database¹¹ med mere end 200 relevante uddannelsesinitiativer, hvilket giver et overblik over uddannelsesmulighederne i Unionen. Medlemsstaterne opfordres til at gøre bedst mulig brug af de tilgængelige CBRN-uddannelsesmuligheder. Kommissionen har, idet den der har gjort fuld brug af det europæiske center for uddannelse i nuklear sikkerhed, desuden iværksat en omfattende uddannelseskampagne for EU-toldeksperter, som betjener avanceret udstyr til radiologisk og nuklear detektion langs de ydre grænser, i havne og lufthavne. Et projektforslag om udvikling af et harmoniseret CBRN-uddannelsespensum for første responsenheder og sundhedspersonale er også blevet positivt evalueret af Kommissionen. Hvad angår praktiske øvelser, bragte **skrivebordsøvelsen Chimera**, som blev arrangeret af Kommissionen i starten af 2018, sundheds-, civilbeskyttelses- og sikkerhedssektorerne i EU sammen for at teste grænseoverskridende beredskabs- og indsatsplanlægning ud fra et fiktivt scenarie omhandlende bevidst spredning af en overførbart sygdom. Den EU-dækkende øvelse bidrog til fremme af grænseoverskridende kapacitetsopbygning og forbedret interoperabilitet og koordinering mellem sundheds-, civilbeskyttelses- og sikkerhedssektorerne på EU-niveau og i medlemsstaterne. Derudover omfatter udveksling af ekspertise også den **private sektor** pga. de vidtrækkende konsekvenser, et CBRN-angreb kan have for operatører i den private sektor. Et industri styret projekt¹², der sigter på at skabe øget bevidsthed blandt sikkerhedspersonale i navnlig luftfartssektoren, har resulteret i et e-læringsredskab, der giver vigtige oplysninger til dem, der er i kontakt med CBRN-materialer og -agenser.

2. Styrkede tiltag mod kemiske trusler

Den potentielle brug af kemiske stoffer i forbindelse med terrorangreb er en stadig større del af terrorpropagandaen. Det øger også de bekymringer, der er opstået efter, at en terrorsammensværgelse blev opdaget i Australien i juli 2017, og den brug af kemikalier, der for nyligt fandt sted i et teater. Kommissionen sætter derfor **skub i videre tiltag vedrørende kemiske trusler** inden for CBRN-handlingsplanens overordnede ramme og bygger på de fremskridt, der er gjort med hensyn til mangelanalysen om sporingskapaciteter og udveksling af bedste praksis i den rådgivende gruppe om CBRN-sikkerhed.

Ved et klassificeret møde blandt medlemsstaternes eksperter i marts 2018 blev der indkredset en række hasteprioriteter for det videre samarbejde vedrørende kemiske trusler. Kommissionen vil på det grundlag arbejde sammen med medlemsstaterne om at **færdiggøre følgende skridt** inden udgangen af 2018:

- Udvikle en fælles liste over kemiske stoffer, der udgør en særlig trussel, som basis for yderligere operationelle tiltag, der skal reducere deres tilgængelighed og øge kapaciteten til at spore dem. Dette arbejde vil blive udført af en særlig ekspertgruppe om sporing af kemiske trusler, der blev etableret i maj 2018, og bygge på den igangværende forskning i medlemsstaterne og Kommissionens Fælles Forskningscenter.

¹¹ <https://www.h2020-enotice.eu/static/roster.html>.

¹² Projektet bar titlen "eTraining Against CBRN Terrorism: the development of a CBRN Online Training" (reference HOME/2013/ISEC/AG/CBRN/400005269) og blev støttet finansielt under programmet for forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet.

- Igangsætte en dialog med private aktører i forsyningskæden for at arbejde sammen om foranstaltninger til håndtering af nye trusler fra kemikalier, der kan bruges som udgangstoffer. Dette arbejde følger de skridt¹³, der er taget på EU-niveau for at begrænse adgangen til udgangstoffer til eksplosivstoffer, og der har allerede fundet en indledende udveksling af synspunkter sted inden for rammerne af det stående udvalg vedrørende udgangstoffer.
- Fremskynde en revision af trusselscenarier og en analyse af eksisterende sporingsmetoder for at forbedre sporingen af kemiske trusler med det mål at udvikle operationel vejledning til medlemsstaterne, så de kan forbedre deres sporingkapaciteter. Til det formål er ovennævnte ekspertgruppe blevet etableret for at tackle nye kemiske trusler. Gruppens arbejde kan på længere sigt bane vejen for standardisering af sporingsudstyr.
- Øge bevidstheden blandt første responsenheder, navnlig retshåndhavende personale og civilbeskyttelsespersonale, for at gøre dem i stand til at genkende de tidlige tegn på kemiske angreb og handle derefter.

III. BEKÆMPELSE AF RADIKALISERING

1. Bekæmpelse af terrorrelateret onlineindhold

Håndtering af terrorrelateret onlineindhold er en central udfordring i forbindelse med forebyggelse af radikaliserings. Efter vedtagelsen af Kommissionens henstilling af 1. marts 2018¹⁴ om **bekæmpelse af ulovligt indhold på nettet** blev den i henstillingen fastsatte rapportering efterfølgende iværksat med henblik på at overvåge bestræbelserne både hos industrien og medlemsstaterne samt andre vigtige partnere såsom Europol med hensyn til at begrænse adgangen til terrorrelateret onlineindhold.

De første resultater fra denne første rapport, som er baseret på indikatorer aftalt inden for rammerne af EU's internetforum, og som dækker i alt 13 virksomheder, herunder store sociale medievirksomheder¹⁵, 20 medlemsstater og Europol, viser visse fremskridt inden for gennemsigtighed, da der er modtaget flere oplysninger fra flere virksomheder, heriblandt virksomheder, der ikke tidligere har deltaget i EU's internetforum.

Derudover træffer flere virksomheder proaktive foranstaltninger for at identificere terrorrelateret indhold, og en større del af sådant indhold bliver fjernet. De, som har udviklet automatiske værktøjer til identifikation af terrorrelateret indhold (herunder indhold, som tidligere er blevet fjernet), har formået at forbedre den hastighed, med hvilken terrorrelateret indhold bliver fjernet fra deres platforme, alt imens betydelige mængder arkiveret materiale bliver identificeret og fjernet. Hashdatabasen, som er et værktøj, et konsortium af virksomheder har oprettet for at fremme samarbejdet om at hindre spredning af terrorrelateret

¹³ Som del af sikkerhedsunionens arbejde for at lukke det rum, hvor terrorister og andre forbrydere opererer, har Kommissionen truffet håndfaste foranstaltninger for at begrænse adgangen til udgangstoffer til eksplosivstoffer, som kan misbruges til fremstilling af hjemmelavede eksplosivstoffer. I oktober 2017 fremlagde Kommissionen en henstilling, der fastsætter øjeblikkelige foranstaltninger for at forhindre misbrug af udgangstoffer til eksplosivstoffer på grundlag af de eksisterende regler (C(2017) 6950 final af 18.10.2017). Kommissionen vedtog på den baggrund i april 2018 et forslag om revision og styrkelse af den eksisterende forordning (EU) nr. 98/2013 om markedsføring og brug af udgangstoffer til eksplosivstoffer (COM(2018) 209 final af 17.4.2018). Se flere detaljer i den fjortende statusrapport om indførelsen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion (COM(2018) 211 final af 17.4.2018).

¹⁴ Som rapporteret i den fjortende statusrapport om indførelsen af sikkerhedsunionen (COM(2018) 211 final af 17.4.2018).

¹⁵ Ud af 33 virksomheder kontaktet af Kommissionen.

indhold på tværs af platforme, udvides fortsat — både med hensyn til medlemmer og den mængde terrorrelateret indhold, der optages i databasen. 13 virksomheder er nu forbundet til databasen, der indeholder 80 000 hashkoder for billeder og 8 000 hashkoder for videoer. For første gang har visse virksomheder givet feedback på databasens virkninger for så vidt angår fjernet indhold, men denne feedback skal udvides og blive mere detaljeret og systematisk på alle platforme.

Indberetninger fra medlemsstaterne er også fortsat en vigtig del af responsen. Antallet af medlemsstater, der indberetter terrorrelateret indhold til internetvirksomhederne, er stigende, og Europols enhed for indberetning af internetindhold forsøger fortsat at finde måder at forbedre EU's indberetninger på, navnlig med hensyn til koordinering og ensretning af processen. EU's enhed for indberetning af internetindhold har været medvirkende til, at der blev truffet 8 103 beslutninger om indberetning i fjerde kvartal af 2017, hvoraf 89 % af det indberettede indhold blev fjernet. I første kvartal af 2018 blev der truffet 5 708 beslutninger om indberetning til et øget antal mindre og mindre kendte virksomheder, med en succesrate på 61 %. De virksomheder, der længe har arbejdet sammen med enheden for indberetning af internetindhold, har en stabil succesrate for fjernelse af indhold, som i de fleste tilfælde ligger på mellem 90 og 100 %. Eftersom virksomhedernes reaktionstid i forbindelse med indberetninger varierer fra platform til platform og spænder fra mindre end en time til flere dage, er alle virksomheder — store som små — nødt til at forbedre deres reaktionstid, så de i tråd med henstillingen fjerner terrorrelateret onlineindhold inden for en time efter indberetning.

Fuldt ud systematiske feedbackmekanismer for indberetning er endnu ikke på plads, om end medlemsstaterne oplyser, at de har modtaget bekræftelser og oplysninger om tiltag fra flere virksomheder. Kun én virksomhed leverer fuldstændige oplysninger om modtagelse, tidspunkt og handling. For at forbedre samarbejdet og koordineringen mellem de retshåndhavende myndigheder og virksomhederne etablerede EU's enhed for indberetning af internetindhold i 2016 applikationen til administration af internetformidling. Indtil videre er tre medlemsstater forbundet til platformen, og andre har udtrykt interesse.

Kommissionen har iværksat en konsekvensanalyse for at fastslå, om den nuværende tilgang er tilstrækkelig, eller hvorvidt der er behov for yderligere tiltag for at sikre hurtig og proaktiv sporing og fjernelse af ulovligt onlineindhold, herunder eventuelle lovgivningsmæssige foranstaltninger som supplement til den eksisterende lovramme. Rapporteringen i henhold til henstillingen vil indgå som en del af vurderingen.

EU's enhed for indberetning af internetindhold under Europol har stået i spidsen for en tværnational og koordineret indsats mod Daeshs propagandamaskine, hvor seks medlemsstater samt USA og Canada har været involveret. Denne fælles indsats, der er kulminationen på mere end to års arbejde og 29 landes engagement, har ikke kun medført betydelige forstyrrelser af Daeshs propagandaaktiviteter og -infrastruktur, men har også resulteret i beslaglæggelse af en stor mængde digitale beviser.

2. Opfølgning på ekspertgruppen på højt plan om radikaliserings

Sideløbende med indsatsen for at bekæmpe terrorrelateret onlineindhold fortsætter arbejdet på EU-niveau med at forebygge radikaliserings i medlemsstaterne og deres lokalsamfund. Ekspertgruppen på højt plan om radikaliserings¹⁶, der blev oprettet i juli 2017 for at udarbejde

---

16

henstillinger om, hvordan koordineringen og samarbejdet mellem alle relevante interessenter kan forbedres, fremlagde sin **endelige rapport den 18. maj 2018**¹⁷. Den indeholder en lang række henstillinger om konkrete tiltag til håndtering af udfordringer på prioriterede områder såsom radikaliserings i fængsler (herunder opfølgning efter løsladelse og forvaltning af domme), kommunikation og onlinepropaganda, samarbejde mellem flere forskellige interessenter på lokalt niveau, uddannelse og social inklusion, støtte til grupper, der kræver særlig opmærksomhed (bl.a. med hensyn til radikaliserings af unge og tilbagevendte børn) såvel som den eksterne dimension. Idet merværdien ved og resultaterne af EU's initiativer såsom netværket til bevidstgørelse omkring radikaliserings (RAN), det europæiske strategiske kommunikationsnet (ESCN) og EU's internetforum anerkendes, opfordres der i rapporten til at styrke disse initiativer og deres indbyrdes koordinering og til at skabe tættere forbindelser mellem alle involverede interessenter, herunder aktører i første række, politiske beslutningstagere og forskere. Rapporten understreger betydningen af, at tiltag på EU-niveau bringes tættere på medlemsstaternes behov.

Kommissionen ser positivt på den endelige rapport, da den indkredser områder, der kræver hurtig handling på medlemsstats- og EU-niveau. Kommissionen vil især følge op på anbefalingerne om at etablere en EU-samarbejdsmechanisme for at sikre, at medlemsstaterne i højere grad inddrages i bekæmpelsen af radikaliserings. Denne EU-samarbejdsmechanisme vil bestå af et nyt styringsråd bestående af medlemsstater, og der vil blive etableret en koordinerings- og støttestruktur i Kommissionens regi.

Kommissionen vil tage **øjeblikkelige skridt** for at følge på ekspertgruppens anbefalinger:

- For det første ved at vedtage en afgørelse om etablering af et styringsråd bestående af medlemsstater (med EU's terrorbekæmpelseskoordinator og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil som observatører) for at sikre, at EU's tiltag på området bedre modsvarer medlemsstaternes behov og politiske prioriteter og giver medlemsstaterne mulighed for at være mere involveret i fastsættelsen af strategiske retningslinjer. Styringsrådets første møde skal efter planen finde sted senest i november 2018.
- For det andet ved at etablere en koordinerings- og støttestruktur i Kommissionens regi i overensstemmelse med de begrænsede ressourcer, der p.t. er til rådighed. Medlemsstaternes bidrag til opbygning af den fornødne ekspertise vil være særlig vigtig for at nå de målsætninger, der er fastsat i den endelige rapport. Kommissionen opfordrer i den forbindelse medlemsstaterne til at fremlægge forslag om omkostningsfrie udstationeringer til koordinerings- og støttestrukturen. Dette vil — sammen med styringsrådet — udgøre EU-samarbejdsmechanismen om bekæmpelse af radikaliserings.
- For det tredje ved inden oktober 2018 at indkalde til et møde i netværket af nationale beslutningstagere på forebyggelsesområdet for at fremme yderligere udvekslinger mellem medlemsstaterne og drøfte konkrete opfølgningstiltag.

Kommissionen noterer sig ekspertgruppens anbefaling om at vurdere og evaluere EU-samarbejdsmechanismen om bekæmpelse af radikaliserings i 2019 og stiler mod at fremlægge

---

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3552&NewSearch=1&NewSearch=1&Lang=DA>.

17

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3552&NewSearch=1&NewSearch=1&Lang=DA>.

resultaterne af en sådan evaluering inden december 2019, idet det erkendes, at de foreslåede foranstaltninger endnu ikke vil være fuldt ud gennemført på det tidspunkt.

På uddannelsesområdet vedtog Rådet for Uddannelse, Ungdom, Kultur og Sport den 22. maj 2018 en henstilling¹⁸ om fremme af fælles værdier i skolerne for at grundfæste en stærkere følelse af samhørighed på lokalt og nationalt plan som foreslået af Kommissionen¹⁹. I henstillingen opfordres medlemsstaterne til at tage yderligere skridt for at **styrke kritisk tænkning og mediedannelse i skolerne**.

IV. KONKRETE KORTSIGTEDE FORANSTALTNINGER TIL FORBEDRING AF JERNBANEPASSAGERERS SIKKERHED

Transportknudepunkter såvel som jernbaner og tog udgør et højrisikomål, fordi infrastrukturen i sagens natur er åben²⁰. For øjeblikket stiger 26 mio. passagerer hver dag på de europæiske toge, og mængden af togrejser forventes at stige med omkring 80 % frem til 2050. Beskyttelse af jernbaneb brugere, -arbejdere og -infrastruktur mod konstant skiftende trusler er en vigtig og varig udfordring. Den europæiske jernbanetransport skal forblive sikker.

Europa har brug for et **moderne jernbanesikkerhedssystem**, som er baseret på risikovurdering, og som muliggør en prompte og passende respons på nye trusler, alt imens jernbanetjenesterne forbliver tilgængelige. For at skabe et øget sikkerhedsniveau, holde de europæiske jernbaner tilgængelige og åbne for passagerer og undgå unødige hindringer for det indre marked bør medlemsstaterne forbedre informationsudvekslingen og øge bevidstheden, beredskabet og kapaciteten til at reagere på terrorrelaterede hændelser. Hvis medlemsstaterne indfører individuelle foranstaltninger uden forudgående koordinering, kan det skabe barrierer og generere omkostninger med hensyn til længere rejsetid, aflysninger og overfyldte jernbaneknudepunkter.

Der er brug for et **ensartet sikkerhedsniveau for alle EU-jernbanepassagerer på tværs af grænser og transportoperatører**. Handling på EU-niveau, der sikrer grænseoverskridende koordinering af alle involverede aktører, kan bidrage til konsekvent sikkerhedsbeskyttelse i hele EU.

Kommissionen foreslår derfor en række **konkrete, kortsigtede foranstaltninger til forbedring af sikkerheden for EU's jernbanepassagerer** (se bilag I). EU's terrorbekæmpelsespakke, som blev vedtaget den 18. oktober 2018, indeholder foranstaltninger, som skal øge beskyttelsen af offentlige steder²¹, og førnævnte foranstaltninger bygger herpå og på særlige undersøgelser, der viser, at der skal gøres en indsats for at forbedre modstandsdygtigheden på sikkerhedsområdet for EU's jernbaner,

---

¹⁸ Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8015-2018-INIT/da/pdf>.

¹⁹ Trettende statusrapport om indførelsen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion (COM(2018) 46 final af 24.1.2018).

²⁰ Ellefte statusrapport om indførelsen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion (COM(2017) 608 final af 18.10.2017).

²¹ COM(2017) 612 final af 18.10.2017.

navnlig de internationale forbindelser.²² Disse tiltag afspejler ligeledes resultaterne af en risikovurdering foretaget af Kommissionen, medlemsstaterne og EU INTCEN.

De indkredsede foranstaltninger skal finde sted **både på EU- og internationalt niveau for at øge jernbanesikkerheden**. På EU-niveau foreslår Kommissionen at etablere en EU-sikkerhedsplatform for togpassagerer med henblik på at skabe et effektivt samarbejds miljø og komme med anbefalinger, der skal hjælpe medlemsstaterne med at koordinere jernbanesikkerhedstiltag på effektiv vis. Platformen vil yde støtte til indsamling og udveksling af vigtige oplysninger om jernbanesikkerhed, optimering af sikkerheden af grænseoverskridende jernbanetjenester og fastlæggelse af en koordineringsmekanisme, som skal forhindre, at der træffes ensidige beslutninger på nationalt niveau. Det vil også hjælpe medlemsstaterne og jernbaneaktørerne med i fællesskab at vurdere nye trusler og sikkerhedshændelser og reagere på passende og koordineret vis. Dertil kommer, at Kommissionen i tæt samarbejde med medlemsstaterne, Tjenesten for EU's Optræden Udadtil og relevante agenturer vil udvikle en fælles risikovurderingsmetode for jernbanesikkerhedsrisici på EU-plan.

De foreslåede foranstaltninger vil blive testet i praksis. Kommissionen vil iværksætte årlige aktiviteter for at teste mekanismens effektivitet i forskellige scenarier. Dette kan knyttes til eksisterende EU-sponsorerede øvelser foretaget af jernbanepolitiet. Kommissionen vil rapportere om gennemførelsen af disse tiltag og kan overveje alle hensigtsmæssige foranstaltninger i tråd med principperne om bedre regulering for at forbedre tiltagene eller afhjælpe eventuelt konstaterede mangler.

V. GENNEMFØRELSE AF ANDRE PRIORITEREDE SIKKERHEDSFORANSTALTNINGER

1. Interoperabilitet mellem informationssystemer

I arbejdet hen imod stærkere og mere intelligente informationssystemer inden for sikkerhed, grænseforvaltning og migrationsstyring tager EU fat på mangler i EU's forvaltning og deling af oplysninger som et hasteanliggende og som en topprioritet. Omdrejningspunktet herfor er Kommissionens forslag fra december 2017²³ om interoperabilitet mellem informationssystemer, som Europa-Parlamentet og Rådet fortsat er ved at granske. De tre institutioner har med den fælles erklæring om EU's lovgivningsmæssige prioriteter aftalt, at de skal nå til enighed om forslagene inden udgangen af 2018. Som tidligere meddelt²⁴ har **Kommissionen af denne årsag sammen med nærværende rapport fremlagt to ændrede forslag om interoperabilitet**, der inkorporerer de nødvendige ændringer til interoperabilitetsforslagene fra december 2017 vedrørende de retsakter, som stadig var til

²² Undersøgelse fra Steer Davies Gleave "Study on options for the security of European high-speed and international rail services" udført på anmodning fra Kommissionens tjenestegrene, december 2016: <http://europa.eu/!mM86yp>.

²³ COM(2017) 793 final og COM(2017) 794 final af 12.12.2017.

²⁴ Jf. den fjortende statusrapport om indførelsen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion (COM(2018) 211 final af 17.4.2018). De lovgivningsforslag om interoperabilitet mellem informationssystemer, der blev fremlagt i december 2017, indeholder allerede de fornødne ændringer af Schengengrænsekodeksens retlige instrumenter, det fremtidige ind- og udrejsesystem og visuminformationssystemet. De omfatter ikke de nødvendige ændringer af andre instrumenter (forordninger om EU-systemet vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse, Eurodac, Schengeninformationssystemet, det europæiske informationssystem til udveksling af oplysninger fra strafferegistre vedrørende tredjelandsstatsborgere samt Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer), som Europa-Parlamentet og Rådet var ved at forhandle om, da interoperabilitetsforslagene blev fremlagt.

forhandling på daværende tidspunkt. Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at inkludere de ændrede forslag i deres igangværende undersøgelse af interoperabilitetsforslagene med henblik på uden ophold at indlede triloger.

De ændrede forslag afspejler de seneste fremskridt, Europa-Parlamentet og Rådet har gjort med hensyn til de foreslåede retsakter om EU's informationssystemer for sikkerhed, grænseforvaltning og migrationsstyring. Europa-Parlamentet og Rådet nåede den 25. april 2018 til politisk enighed om oprettelse af et europæisk informationssystem vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS)²⁵, der vil gøre det muligt på forhånd at foretage kontrol af irregulær migration og sikkerhedskontrol af personer, der rejser til EU uden visum. Den 12. juni 2018 nåede Europa-Parlamentet og Rådet frem til en politisk aftale om de tre lovforslag²⁶, der skal styrke **Schengeninformationssystemet**, som er det mest anvendte system til informationsudveksling inden for grænseforvaltning og sikkerhed i Europa. Dette vil øge europæernes sikkerhed ved at øge systemets kapacitet til at bekæmpe terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet, forbedre grænse- og migrationsstyringen og sikre effektiv informationsudveksling mellem medlemsstaterne. Europa-Parlamentet og Rådet nåede den 24. maj 2018 desuden til politisk enighed om lovgivningsforslaget²⁷, der skal styrke **eu-LISA, Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-Systemer** inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed. Det styrkede mandat vil gøre det muligt for agenturet at udrulle og anvende tekniske løsninger, der skal gøre de relevante informationssystemer interoperable. Den aftale, der er opnået om disse tre initiativer, såvel som de fremskridt, der er gjort i drøftelserne om lovgivningsforslaget²⁸ om at udvide **det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre** til at omfatte tredjelandstatsborgere, har gjort det muligt for Kommissionen at præsentere ovennævnte ændrede forslag om interoperabilitet, som integrerer de nødvendige ændringer af de retlige instrumenter i interoperabilitetsforslagene fra december 2017.

De ændrede forslag om interoperabilitet omfatter ikke ændringerne vedrørende **Eurodac**, EU's database med oplysninger om asyl og ulovlig migration, eftersom drøftelserne vedrørende lovforslaget²⁹ fra maj 2016 om styrkelse af Eurodac endnu ikke er afsluttet. Den nuværende udformning af Eurodac-systemet er teknisk uegnet til, at systemet kan blive en del af interoperabiliteten mellem informationssystemer, da det kun lagrer biometriske data og et referencenummer, men ikke andre personoplysninger (f.eks. navn(e), alder, fødselsdato), som vil gøre det muligt at spore flere forskellige identiteter knyttet til samme sæt biometriske data. Lovforslaget fra maj 2016 har til formål at udvide brugen af Eurodac til at identificere tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold og tredjelandstatsborgere, som er indrejst ulovligt i EU. Det indeholder navnlig bestemmelser om lagring af personoplysninger såsom navn(e), alder, fødselsdato og nationalitet samt identitetspapirer. Disse identitetsdata er afgørende for at sikre, at Eurodac er i stand til at bidrage til målsætningerne for interoperabilitet og fungere inden for dennes tekniske ramme. Denne nødvendighed understreger behovet for, at Europa-Parlamentet og Rådet hurtigt når til enighed om lovgivningsforslaget. Indtil der opnås enighed om det lovgivningsforslag, der skal styrke Eurodac, kan oplysninger om tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold og tredjelandstatsborgere, som er indrejst ulovligt i EU, ikke være en del af EU-informationssystemernes interoperabilitet. Når der nås til enighed, eller der er gjort

---

²⁵ COM(2016) 731 final af 16.11.2016.

²⁶ COM(2016) 881 final, 882 final og 883 final af 21.12.2016.

²⁷ COM(2017) 352 final af 29.6.2017.

²⁸ COM(2017) 344 final af 29.6.2017.

²⁹ COM(2016) 272 final af 4.5.2016.

tilstrækkelige fremskridt, vil Kommissionen inden for to uger fremlægge de relaterede ændringer til interoperabilitetsforslagene.

Den 16. maj 2018 fremlagde Kommissionen et lovgivningsforslag³⁰ om styrkelse af **visuminformationssystemet (VIS)** med henblik på bedre at kunne håndtere sikkerheds- og migrationsudfordringer og forbedre EU's forvaltning af de ydre grænser. Om end det eksisterende visuminformationssystem allerede er omfattet af interoperabilitetsforslagene fra december 2017, vil det med lovgivningsforslaget fra maj 2018 om styrkelse af visuminformationssystemet blive muligt for systemet at bruge de foreslåede interoperabilitetsløsninger fuldt ud. I forslaget er der fastsat bestemmelser om skærpet kontrol af databaserne for at forhindre migrations- og sikkerhedsrisici ved udstedelse af visa og øget kapacitet for at forhindre kriminalitet, hvilket skal øge sikkerheden og lukke informationshuller.

2. Gennemførelse af direktivet om passagerlister

Direktivet om passagerlister (PNR)³¹ er afgørende for Unionens fælles respons på truslerne fra terrorisme og organiseret kriminalitet. Fristen for medlemsstaternes gennemførelse af direktivet udløb den 25. maj 2018. Pr. 7. juni 2018 har 14 medlemsstater meddelt Kommissionen de foranstaltninger, som de har vedtaget med henblik på gennemførelse af direktivet³². De resterende 13 medlemsstater har endnu ikke meddelt deres nationale gennemførelsesforanstaltninger³³. I ni medlemsstater har den nødvendige lovgivning været forelagt parlamentet til vedtagelse, mens der i en anden medlemsstat allerede er vedtaget primær lovgivning til gennemførelse af direktivet, men vedtagelsen af afledt ret med henblik på fuldstændig gennemførelse stadig er undervejs. Blandt de medlemsstater, som endnu ikke har meddelt Kommissionen gennemførelsesforanstaltninger, er der i fem gældende lovgivning, som muliggør indsamling af PNR-oplysninger i henhold til national ret. Deres lovgivningsmæssige rammer skal dog stadig ændres for at overholde direktivets bestemmelser fuldt ud.

Ud over meddelelsen af nationale gennemførelsesforanstaltninger i henhold til artikel 18 er der i direktivet om passagerlister fastsat bestemmelser om særlige meddelelser vedrørende anvendelsen på flyvninger inden for EU (artikel 2), oprettelse af passageroplysningsenheder (artikel 4) og listen over kompetente myndigheder, der er berettigede til at anmode om eller modtage PNR-oplysninger fra passageroplysningsenhederne (artikel 7). Alle 27 medlemsstater³⁴ har sendt en liste til Kommissionen over deres kompetente myndigheder, der er berettigede til at anmode om eller modtage PNR-oplysninger eller resultatet af behandling af disse oplysninger, jf. artikel 7, stk. 3, i direktivet om passagerlister. 19 medlemsstater har meddelt Kommissionen, at de har til hensigt at anvende direktivet på flyvninger inden for EU, jf. artikel 2, stk. 1, og 21 medlemsstater har meddelt, at de har oprettet en passageroplysningsenhed i henhold til artikel 4, stk. 5.

³⁰ COM(2018) 302 final af 16.5.2018.

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/681 af 27. april 2016 om anvendelse af passagerlisteoplysninger (PNR-oplysninger) til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 132).

³² Belgien, Kroatien, Estland, Tyskland, Ungarn, Irland, Italien, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Polen, Slovakiet og Det Forenede Kongerige. Oplysninger om de nationale gennemførelsesforanstaltninger, som medlemsstaterne har meddelt, er offentligt tilgængelige via EUR-Lex på: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/NIM/?uri=CELEX%3A32016L0681>.

³³ Danmark deltager ikke i gennemførelsen af direktivet om passagerlister.

³⁴ Danmark deltager ikke i gennemførelsen af direktivet om passagerlister.

Medlemsstaterne har ud over at tage skridt til gennemførelse af direktivet i national lovgivning og udføre de nødvendige institutionelle ordninger gjort fremskridt med hensyn til at iværksætte de fornødne tekniske løsninger til lagring, behandling og analyse af passagerlisteoplysninger. 24 medlemsstater har en teknisk PNR-løsning på plads, mens de resterende tre befinder sig på forskellige stadier af ibrugtagningen af den fornødne infrastruktur. Processen med at etablere forbindelser til luftfartsselskaber med henblik på overførsel af PNR-oplysninger til passageroplysningsenhederne er langt fremme i 12 medlemsstater, mens der i yderligere 11 er mindst ét luftfartsselskab, som allerede videregiver PNR-oplysninger i realtid til passageroplysningsenhederne.

Kommissionen bemærker derfor overordnet, at der i de seneste to år er gjort betydelige fremskridt med hensyn til gennemførelsen af direktivet om passagerlister. Eftersom dette instrument spiller en altafgørende rolle for EU's overordnede bekæmpelse af terrorisme og alvorlig kriminalitet, vil Kommissionen gøre brug af alle forhåndenværende foranstaltninger for at håndhæve EU's lovgivning, herunder om nødvendigt indledning af traktatbrudssager. Manglende gennemførelse skader effektiviteten af EU's PNR-mekanisme på et generelt plan, mindsker luftfartsoperatørernes retssikkerhed ved at forsinke etableringen af en samlet EU-dækkende ordning for levering af PNR-oplysninger og hæmmer en effektiv beskyttelse af personoplysninger i EU. Kommissionen vil fortsat støtte alle medlemsstater i deres bestræbelser på at færdiggøre udviklingen af deres PNR-systemer, herunder ved at fremme informationsudveksling og udveksling af bedste praksis efter gennemførelsesfristen. I den forbindelse fandt det første møde med medlemsstaterne sted den 7. juni 2018, hvor der blev drøftet spørgsmål vedrørende anvendelsen af PNR-direktivet.

3. Cybersikkerhed og cyberbaserede trusler

Kommissionen fortsætter i samarbejde med Tjenesten for EU's Optræden Udadtil gennemførelsen af foranstaltningerne i den fælles meddelelse³⁵ fra september 2017 "Modstandsdygtighed, afskrækkelse og forsvar: opbygning af en stærk cybersikkerhed for EU".

9. maj 2018 var fristen for alle EU's medlemsstaters gennemførelse af **direktivet om sikkerhed for net- og informationssystemer** i national ret. Det er det første EU-dækkende og retligt bindende sæt regler om cybersikkerhed, hvormed der etableres et højt fælles sikkerhedsniveau for net- og informationssystemer i EU.

Den 6. og 7. juni 2018 fandt den femte **fælleseuropæiske cyberkriseøvelse, Cyber Europe 2018**, sted under ledelse af Den Europæiske Unions Agentur for Net- og Informationssikkerhed (ENISA)³⁶. Øvelsen blev organiseret for IT-sikkerheds-, forretningskontinuitets- og krisestyringsteams fra EU og EFTA-medlemsstaterne og havde mere end 1 000 deltagere. Scenariets omdrejningspunkt var luftfart, der potentielt involverer civile luftfartsmyndigheder, luftfartstjenesteudøvere, lufthavnsselskaber og luftfartselskaber, med potentielle virkninger på andre sektorer.

Borgenes udsættelse for desinformation i stor skala, herunder misvisende eller direkte falske oplysninger, er en anden alvorlig form for cyberbaseret trussel og en enorm udfordring for Europa. I sin meddelelse af 26. april 2018 med titlen "**Bekæmpelse af desinformation på internettet: en europæisk tilgang**"³⁷ fremsatte Kommissionen en handlingsplan og

³⁵ JOIN(2017) 450 final af 13.9.2017.

³⁶ Flere oplysninger findes på: <http://www.cyber-europe.eu/>.

³⁷ COM(2018) 236 final af 26.4.2018.

selvregulerende værktøjer, der skal håndtere spredningen og virkningerne af desinformation på internettet i Europa og sikre, at de europæiske værdier og demokratiske systemer beskyttes. De særlige foranstaltninger, der blev præsenteret, omfatter en EU-kodeks om desinformation suppleret af støtte til oprettelsen af et uafhængigt netværk af faktatjekkere samt en række foranstaltninger, der skal stimulere kvalitetsjournalistik og fremme mediekendskabet. Multiinteressentforummet om desinformation holdt møde første gang den 29. maj 2018 og forpligtede sig til en ambitiøs køreplan, der skal sikre, at kodeksen bliver vedtaget den 17. juli 2018.

Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) spiller en vigtig rolle med hensyn til at støtte domænenavnesystemets offentlige politiske mål. Kommissionen minder om³⁸, at ICANN bør intensivere sine bestræbelser på at sikre, at det fuldt ud overholder bestemmelserne i den generelle forordning om databeskyttelse i forbindelse med den igangværende reform af **WHOIS-tjenesten**, idet det sikrer en WHOIS-model, som beskytter vigtige opgaver af offentlig interesse — det være sig retshåndhævelse, cybersikkerhed eller beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder. Med denne målsætning in mente fortsætter Kommissionen med at fremme drøftelserne mellem ICANN og Det Europæiske Databeskyttelsesråd³⁹ med henblik på at skabe en ny model, som opfylder begge målsætninger. Kommissionen opfordrer i den forbindelse ICANN til at tage ansvaret for at løse de udestående spørgsmål. Den 17. maj 2018 vedtog ICANN's bestyrelse en midlertidig specifikation for gTLD Registration Data (såkaldte generiske topdomæner), som finder anvendelse fra den 25. maj 2018 med det mål at sikre overensstemmelse med den generelle forordning om databeskyttelse. Om end den midlertidige specifikation lader mange spørgsmål stå åbne, herunder adgangen til WHOIS-data til legitime formål såsom retshåndhævende myndigheders efterforskninger, har ICANN's bestyrelse forpligtet sig til at arbejde sammen for at udvikle og gennemføre en omfattende og varig løsning⁴⁰. Den 27. maj 2018 gav Det Europæiske Databeskyttelsesråd sin opbakning til en erklæring, der anerkender ICANN's indsats for at sikre WHOIS-systemets overensstemmelse med den generelle forordning om databeskyttelse, skønt ICANN's videre fremskridt for at sikre opfyldelse af de retlige krav fortsat vil blive fulgt⁴¹. Da manglen på en omfattende model for WHOIS-tjenesten kan være en alvorlig hæmsko for de retshåndhævende myndigheders evne til at efterforske kriminalitet, herunder cyberkriminalitet, vil Kommissionen også fortsat være opmærksom på, om ICANN rettidigt indfører en passende model for adgang til WHOIS-data til legitime formål.

4. Bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme

Eftersom kriminelle og terrorister opererer på tværs af medlemsstater og inden for få timer er i stand til at overføre penge mellem forskellige bankkonti som led i forberedelsen af deres handlinger eller for at flytte og hvidvaske overskud genereret i forbindelse med kriminalitet, er bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme et vigtigt aspekt af arbejdet hen mod en effektiv sikkerhedsunion. Den 14. maj 2018 vedtog Rådet et direktiv, der skærper EU-reglerne for at forebygge hvidvask af penge og finansiering af terrorisme. Det såkaldt **femte direktiv om bekæmpelse af hvidvaskning af penge** vil øge

³⁸ I den fjortende statusrapport om indførelsen af sikkerhedsunionen (COM(2018) 211 final af 17.4.2018) rapporterede Kommissionen om den igangværende udvikling inden for WHOIS-tjenesten, navnlig i betragtning af, at den generelle forordning om databeskyttelse finder anvendelse fra den 25. maj 2018.

³⁹ Erstatte Artikel 29-arbejdsgruppen.

⁴⁰ ICANN's bestyrelse bekræftede denne tilgang i brev til Kommissionen af 23. maj 2018: <https://www.icann.org/resources/pages/correspondence>.

⁴¹ https://edpb.europa.eu/news/news/2018/european-data-protection-board-endorsed-statement-wp29-icannwhois_sv.

gennemsigtigheden i forbindelse med selskabers og trusters ejerskab for at forhindre hvidvask af penge og finansiering af terrorisme via uigennemsigtige strukturer. Det vil forbedre de finansielle efterretningsenheders arbejde, idet de får bedre adgang til oplysninger gennem centrale registre over bankkonti. Det vil ligeledes tage hånd om de risici for finansiering af terrorisme, der er knyttet til anonym brug af virtuelle valutaer og forudbetalte instrumenter. Endelig vil det sikre et højt sikkerhedsniveau for finansielle strømme fra højrisikotredjelande.

Den 30. maj 2018 nåede Europa-Parlamentet og Rådet til politisk enighed om lovgivningsforslaget⁴² til et direktiv om **strafferetlig bekæmpelse af hvidvaskning af penge**, som vil harmonisere bekæmpelsen af strafbare handlinger i forbindelse med hvidvaskning af penge.

Inden for rammerne af handlingsplanen med henblik på at styrke bekæmpelsen af finansiering af terrorisme⁴³ opfordrede Rådet i februar 2016 Kommissionen til "at undersøge behovet for passende begrænsninger for kontantbetalinger over visse grænseværdier". Kommissionen konsulterede herefter uformelt medlemsstaterne, bestilte en undersøgelse hos en ekstern kontrahent og foretog en offentlig høring i perioden marts-maj 2017. Kommissionen offentliggjorde en **rapport om begrænsning af kontantbetalinger** sammen med denne statusrapport om indførelsen af sikkerhedsunionen. Resultaterne har ledt til den konklusion, at begrænsning af kontantbetalinger ikke i særlig høj grad vil hindre finansiering af terrorisme, men at en sådan begrænsning vil være nyttig, når det drejer sig om hvidvaskning af penge. Kommissionen vil på nuværende tidspunkt ikke foretage yderligere lovgivningsmæssige tiltag på området.

5. *Eksterne dimensioner*

Håndvåben og lette våben (SALW) samt ulovlige skydevåben bidrager fortsat til ustabilitet og vold, både i Den Europæiske Union, i de umiddelbare nabolande og i resten af verden. Kommissionen og den højtstående repræsentant foreslår derfor Rådet at foretage en revision af SALW-strategien fra 2005 under hensyntagen til den nye sikkerhedskontekst, EU-initiativerne og den udvikling inden for kontrol med konventionelle våben, der har fundet sted siden 2005, nemlig ikrafttrædelsen af traktaten om våbenhandel, indgåelsen af FN's våbenprotokol, revisionen af EU's lovgivning om skydevåben, aktiviteterne med nabolandene gennem Kommissionens 2015-handlingsplan⁴⁴ og det arbejde, der er udført inden for rammerne af EU's politikcyklus. Denne opdaterede strategi skal fungere som rettesnor for en kollektiv og koordineret EU-indsats for at forebygge og begrænse terroristers, kriminelles og andre uautoriserede aktørers ulovlige erhvervelse af skydevåben, håndvåben og lette våben samt ammunition. Strategien støtter forbedrede standarder på internationalt plan og EU-plan, forbedret kontrol med og sporbarhed af skydevåben, håndvåben og lette våben samt ammunition i deres livscyklus.

Den 23.-24. april 2018 mødtes **G7's ministre for sikkerhed i Toronto** for at drøfte G7's sikkerhedssamarbejde, herunder fælles tiltag mod fremvoksende terrortrusler. Ministrenes forpligtelser fra Toronto-mødet⁴⁵ sætter fokus på beskyttelse af offentlige steder, beredskab over for CBRN-risici og bestræbelser på at bekæmpe terrorrelateret onlineindhold, øge cybersikkerheden og bekæmpe menneskehandel. Et fælles møde mellem ministrene for

⁴² COM(2016) 826 final af 21.12.2016.

⁴³ COM(2016) 50 af 2.2.2016.

⁴⁴ COM(2015) 624 final af 2.12.2015.

⁴⁵ <https://g7.gc.ca/en/g7-presidency/themes/building-peaceful-secure-world/g7-ministerial-meeting/chairs-statement-security-ministers-meeting/g7-security-ministers-commitments-paper/>.

sikkerhed og udenrigsministrene resulterede i vedtagelsen af fælles forpligtelser om håndtering af fremmedkrigere og dermed forbundne rejsende⁴⁶, om forsvar af demokrati og håndtering af fremmede trusler⁴⁷.

Den 14. maj 2018 vedtog Rådet en afgørelse, der gør det muligt at huse pilotprojektet om en **kriminalitetsinformationscelle** inden for rammerne af EUNAVFOR MED operation SOPHIA. Kriminalitetsinformationscellen vil blive placeret på det skib, der huser operation SOPHIA's hovedkvarter, og fungere som et knudepunkt inden for operationen, hvor alle relevante aktører kan arbejde sammen om at fremme modtagelse, indsamling og rettidig tovejsudveksling af informationer til analytisk og videre operationel brug mellem EUNAVFOR MED operation SOPHIA, relevante agenturer for retlige og indre anliggender og medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder om emner inden for operationens mandat, nemlig smugling af migranter, menneskehandel, våbenhandel og ulovlig handel med olieeksport, og om beskyttelse af operationens styrker.

Sofia-topmødet med **lederne på Vestbalkan** fandt sted den 17. maj 2018. Det bekræftede regionens europæiske perspektiv, og der blev fastsat en række konkrete tiltag, der skal styrke samarbejdet, herunder på de vigtige områder sikkerhed og retsstatsprincippet, hvilket er i tråd med flagskibet vedrørende sikkerhed og migration under strategien over for Vestbalkan⁴⁸.

Den 22. og 23. maj 2018 var det bulgarske formandskab for Rådet vært ved **mødet på ministerplan mellem EU og USA om retlige og indre anliggender**, som fandt sted i Sofia. EU og USA drøftede indsatsen for at bekæmpe terrorisme, fokusere på effektiv informationsudveksling, forebyggelse af radikaliserings, anvendelse af internettet til terrorrelaterede formål og årvågenhed med hensyn til kemiske, biologiske, radiologiske og nukleare trusler, navnlig nye kemiske trusler mod luftfartssikkerheden og offentlige steder.

Den 25. maj 2018 fandt den første **EU-FN-dialog på højt niveau om terrorbekæmpelse** sted i Bruxelles. EU og FN drøftede, hvordan der kan arbejdes sammen om at forebygge og modvirke terrorisme inden for en række tematiske og geografiske prioriteter med fokus på fremmedkrigere og ofre for terrorisme.

Den 29. maj 2018 afholdt personale fra **EU og NATO** i Bruxelles den første **dialog om terrorbekæmpelse** inden for rammerne af den igangværende gennemførelse af den fælles erklæring fra 2016. De drøftede udfordringerne ved at tilbagesende eller genbosætte fremmedkrigere og opbygning af terrorbekæmpelseskapacitet i Irak, Afghanistan, Bosnien-Hercegovina og Tunesien.

Den 4. juni 2018 vedtog Rådet for Retlige og Indre Anliggender otte afgørelser, der bemyndiger Kommissionen til at indlede forhandlinger vedrørende aftaler mellem EU og henholdsvis **Algeriet, Egypten, Israel, Jordan, Libanon, Marokko, Tunesien og Tyrkiet om udveksling af personoplysningerne mellem Europol og disse landes kompetente myndigheder** med henblik på bekæmpelse af alvorlig kriminalitet og terrorisme.

---

⁴⁶ <https://g7.gc.ca/en/g7-presidency/themes/building-peaceful-secure-world/g7-ministerial-meeting/managing-foreign-terrorist-fighters-associated-travellers/>.

⁴⁷ <https://g7.gc.ca/en/g7-presidency/themes/building-peaceful-secure-world/g7-ministerial-meeting/defending-democracy-addressing-foreign-threats/>.

⁴⁸ COM(2018) 65 final af 6.2.2018. Dette omfatter videreudvikling af samarbejdet om terrorbekæmpelse og forebyggelse af radikaliserings, øget samarbejde om bekæmpelse af organiseret kriminalitet på prioriterede områder såsom skydevåben, narkotika, smugling af migranter og menneskehandel samt forberedelse af fornyede handlingsplaner for samarbejdet om bekæmpelse af ulovlig handel med skydevåben.

I forlængelse af, at Canada ultimo maj 2018 vedtog et forhandlingsmandat til forhandlinger af en **revideret passagerlisteaftale mellem EU og Canada**, har Kommissionen og Canada med det samme taget skridt til at indlede de formelle forhandlinger, som forventes at blive påbegyndt den 20. juni 2018.

VI. KONKLUSION

Denne rapport illustrerer de fortsatte fremskridt, der er gjort mod indførelsen af en effektiv og ægte sikkerhedsunion, der støtter medlemsstaterne i bekæmpelsen af terrorisme, alvorlig kriminalitet og cyberbaserede trusler, og bidrager til et højt sikkerhedsniveau for borgerne. Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til hurtigt at nå til enighed om de lovgivningsforslag, der p.t. er under drøftelse, og som har til formål yderligere at øge borgernes sikkerhed, hvilket er i overensstemmelse med den fælles erklæring om EU's lovgivningsmæssige prioriteter for 2018-2019.

Kommissionen vil fortsat give arbejdet på området høj prioritet, også med henblik på stats- og regeringschefernes uformelle møde om intern sikkerhed, der løber af stabelen den 20. september 2018 som del af ledernes dagsorden.